Constantin Cozmiuc

Poetul la masa de smarald

Memoria personală, departamentul sentimental, Calea Şagului, RO 1900 TIMIŞOARA

Motto:

În amintirea unui prieten, care scria:

Iar mă aruncă strugurii pe foc
La flacăra unei adânci balade
Nici anul ăsta n-am avut noroc.
Nici toamna asta nu-mi aduse roade

Şi:

Ce dacă sângerează, nu mă tem
Mi-e inima rănită şi atât
Cu mine moare ultimul boem.
Pantera vieţii i-a sărit de gât.

(Damian Ureche)

1. INTRODUCERE

Pentru unii, Poetul este un fel de fiinţă utopică, ce îşi petrece timpul încercând să echilibreze balanţa imaginară a binelui şi răului, măcar în sinea lui, dacă cei dinafară nu erau sensibili la mesajul lui. Alţii îl iubesc pentru că îi fac să râdă, sau să plângă, ori le pun pe buze cuvinte de şoptit iubitei, sub clar de Lună, în parc sau, mai comod, pe balcon, ori pe casa scărilor. Sunt şi din aceia care îi admiră clarviziunea, capacitatea de a dezvălui în cuvinte adevăruri ascunse chiar şi oamenilor de ştiinţă ai vremii, de pildă: La steaua care a răsărit e-o cale atât de lungă /Că mii de ani i-a trebuit/Luminii să ne ajungă, versuri pe care le recunoaştem imediat ca fiind ale Poetului, sub pseudonimul Mihai Eminescu.

Are Poetul un nume? La prima vedere s-ar părea că da, pentru că, tot de la el avem şi afirmaţia: Nu-ţi voi lăsa drept bunuri, după moarte /Decât un nume adunat pe-o carte (1)

Ceea ce frapează în primul rând, este numărul mare de contradicţii referitoare la opera sa, ajungând să i se conteste până şi realitatea fizică. Ştia Poetul că realitatea este un templu la care se poate ajunge pe mai multe căi (când era euforic spunea cărări), căci, iată: Templu-i spânzurat /De atâtea drumuri /În răscruci de noduri /Încăpem cu toţii (2) Faptul că ajungem să ne urce-n ştreang sacerdoţii

întăreşte opinia general încetăţenită că firea Poetului era, în mod necesar, neconformistă și, paradoxal, nu se supunea nici măcar propriei sale voinţe. A existat însă Poetul ca entitate fizică şi dacă da, cum, ori este doar o formă spirituală, aici doar subliniind dezamăgirea că nu vom cunoaşte niciodată templul, adică adevărata sa esenţă.

2. ASPECTE LEGATE DE REALITATEA FIZICĂ A POETULUI

2.1 Ipoteza nemuririi Poetului

Conceptul de Poet nemuritor a înfierbântat minţile a nenumărate generaţii de admiratori. Contestată ca realitate fizică de unii, considerat un fenomen evident de către alţii, nemurirea a fost şi este un fenomen, care a fost explicat în felurite chipuri de lucrări ştiinţifice cunoscute în lumea întreagă, din care vom spicui câteva la întâmplare, pentru a nu zgândări binecunoscutul orgoliu al omului de ştiinţă:

René Barjavel, în Le grand secret (1973) consideră cauza nemuririi drept urmarea infectării cu un virus, probabil cel descris de Swayne Martin în 1918 ca The Blue Germ, dezvoltat în plasma sanguină după James Gun în The new blood (1955) şi The Immortals (1962). Virusul s-ar găsi în măruntaiele de peşte, afirmă Aldous Huxley în After Many a Summer Dies the Swan (1939), sau în unii licheni, după ipoteza lui John Wyndham din The Trouble with Lichen (1960).

S-a mai afirmat că la originea nemuririi s-ar afla un agent chimic, cu o structură dacă nu imposibil, atunci măcar extrem de greu de depistat. A. Couvreur, în studiul său Le biocole (1927) ia drept alcaloid substanţa cu structură nedecelată descrisă de Edward Bulwer Lytton cu aproape o sută de ani înaintea sa, în A strange story (1861).

Ca întotdeauna când ne aflăm în faţa unui fenomen inexplicabil, originea virusului nemuririi a fost căutată în spaţiul extraterestru, pe Venus, de pildă, pentru H. Kuttnel şi C.L. Moore în Fury (1950), dar informaţia genetică ar preexista şi la pământeni, după Pierre Pellot, în Les barreaux de l'Eden (1977).

Gheorghe Scwartz susţine ideea că nemurirea se datorează unui echilibru particular al biocurenţilor în Efectul P, iniţială arătând în mod evident că obiectul studiului său era Poetul.

Dar, dacă fenomenul există cu adevărat, atunci la originea sa trebuie să stea un factor, numit criptic de către Poet talent. Dar acordul sau dezacordul Poetului la una din aceste ipoteze nu poate fi decât de circumstanţă. Nemurirea poate ajunge să fie o povară, omul ajungând

la decadenţă (Vezi filmul documentar Zardoz, 1974, 20-th Century Fox), sau dorind să se supună implacabilei legi a entropiei, care în cazul său a fost abrogată, accidental sau nu (Vezi şi Philippe Curval, Permis de mourir – 1977). Există şi riscul tentaţiei de a exercita ceea ce Nietzsche numea voinţa puterii, cum arată Frank Herbert în The Eyes of Heisenberg (1966) sau Frederik Pohl în Drunkard Walk (1960). Oricum, psihologii sunt unanim de acord că nemuritorul tinde să se izoleze de societate (Vezi R.A. Heinlein, The Metusealah Children, 1941).

2.2 Teorii generale legate de existenţa fizică a Poetului

Există multe teorii despre existenţa fizică a Poetului, dar cele mai multe se bat cap în cap, aşa cum se cuvine în lumea academică. Vom spicui câteva, din cele mai semnificative:

Poetul nu există şi nu a existat niciodată. După adepţii acestei teorii, Poetul este nimic altceva decât un arhetip implantat în subconştientul colectiv al umanităţii. Ca dovadă se citează mai ales particularităţile stilistice, net diferite de la o zonă spaţio-temporală la alta, cât şi aspectul fizic sub care apare. Ca urmare, se susţine ideea unei creaţii spirituale colective, ce ar genera o pseudopersonalitate, un egregor în limbajul parapsihologilor, în genul celei descrise de Poul Anderson în Sam Hall.

Poetul este un reprezentant al Castei Nemuritorilor. Ideea este de inspiraţie biblică; motivul îngerului decăzut. După Pierre Pellot (op. cit.), există o rasă nouă, nemuritoare, care nu interacţionează cu oamenii obişnuiţi. Poetul ar fi cedat tentaţiei de a comunica adevăruri fundamentale şi ar fi fost exilat definitiv din rândul semenilor săi.

Originea extraterestră a Poetului, este o ipoteză cu puţini susţinători, datorită lipsei de probe directe. Douglas Adams, în ghidul său de turism galactic (The Hitch Hiker Guide to the Galaxy, 1979) nu face nicio referire la vreo călătorie a unui poet extraterestru, de unde şi ipoteza oponenţilor acestei teorii, cum că Poetul, talentul şi poezia au o apartenenţă strict terestră sau, în cel mai rău caz, legate de sistemul nostru solar.

Poetul este robot/android/cyborg, programat special pentru creaţie artistică. Androizii au fost utilizaţi în acest scop de La Farge (L'androide inspire – 1951), roboţii-artişti au fost descrişi de către Harry Harryson în Portrait of the artist, (1964), şi H. Hearing Jr, în The poetry machine. Calculatorul-poet este soluţia care pare cea mai

apropiată de adevăr, aşa cum a fost prefigurată de către Kurt Vonnegut Jr. În EPICAC. Din păcate, teoria este infirmată de slaba fiabilitate şi capacitate de autoperfecţionare a mecanismelor artistice cunoscute până astăzi, după cum a realizat şi Lawrenew Durell, în Tune şi Nunquam.

Poetul este un senzor, de unde şi părerea, general acceptată, că Poetul este sensibil. Adepţii acestei opinii afirmă că mintea Poetului este o interfaţă ce a provocat / provoacă / va provoca o răsucire a spaţiului exterior / interior în cel interior / exterior, astfel că percepţia este denaturată: interiorul este simţit în afară şi invers. În ciuda faptului că teoria are un grad de falsificabilitate, ea nu a fost îmbrăţişată tocmai de ramura cea mai exaltată a comunităţii ştiinţifice, de regulă aceea care sprijină teoriile fanteziste, fără să ţină cont de briciul lui Occam.

3. IMAGINEA POETULUI

Au apărut multe volume şi articole cuprinzând imaginea fizică a Poetului. Uneori, se ocupă de un aspect particular al imaginii, cum ar fi setul din volumul Adio în septembrie, de Nicolae Danciu Petniceanu, sau zeci de alte volume, care fiecare cuprind unul din avatarurile sale. Album, publicat cu ocazia dispariţiei sale, dar sperăm că nu şi postum, încearcă o sinteză a imaginilor sale, aşa cum a apărut el de-a lungul timpului.

Fotografiile ni-l arată zâmbind tot timpul, păstrând o expresie caldă în toate ocaziile, uneori melancolică, visătoare, caz în care circulaţia sa în mediul adolescentelor este de-a dreptul legendară. Unele chiar cochetează cu pictura, încercând să surprindă pe pânză imaginea efemeră sub care l-a cunoscut.

Puţinele imagini rămase întăresc afirmaţiile celor care l-au cunoscut privind înclinaţia sa spre singurătate şi anonimat. Cei care nu l-au cunoscut, dimpotrivă, îl descriu ca egocentrist, megaloman, chefliu dacă nu chiar beţiv. Aici, ca şi în cazul dualismului undă-corpuscul se afirmă natura umană a Poetului: spiritul său este în alte lumi, în timp ce vremelnicul trup trebuie să facă faţă unui aici şi acum care nu întotdeauna convine. Tot aici se aplică şi principiul lui Heisenberg: cu cât ne apropiem de starea sa materială, cu atât ne îndepărtăm de natura sa spirituală şi invers.

Ceea ce avem de la Poet, desigur, nu mă refer aici la Opera sa, sunt doar câteva fragmente din Album, piesa Vieţi în serie, unde în

personajul cheie, Marele Anonim identificăm cu uşurinţă propria sa imagine precum şi Amintiri în pantaloni scurţi şi Autobiografia poetică, din păcate ultimul volum fiind neînceput şi neterminat.

De aceea, în lumina ultimelor descoperiri, pictorii de talent care au încercat să imortalizeze imaginea Poetului au recurs la tehnici abstracte sau, în cel mai bun caz suprarealiste. Pictura figurativă nu va releva decât un aspect momentan al Poetului, vezi şi principiul lui Heisenberg.

4. COPILĂRIA POETULUI

Copilăria Poetului nu este învăluită în mister, dimpotrivă, avem prea multe variante. Cele mai multe afirmă că s-a născut undeva la sat. Amintiri în pantaloni scurţi, volum inclus azi în programa şcolară confirmă şi el această părere, deşi cu greu ne putem imagina figura charismatică de azi desculţ în noroaie, dând de mâncare la porci, buchisind abecedarul la păscutul vacilor, ori furând cireşe din livada vecinului. Totuşi, aceste evenimente fac parte din „patrimoniul de aur" al Poetului în aproape oricare din ipostaze, dezvăluite fie la cazan, la casa părintească la vremea fierberii ţuicii, fie în scris, cum este cazul Poetului, care mărturiseşte: Scumpă şi dragă copilărie, ce fericit eram pe când alergam pe dealuri şi îngrijeam cireada de vaci a satului nostru pentru un pumn de bănuţi. Ce ne distram cu băieţii când ne furişam în livezile vecinilor. Nu furam, copiii lor furau de la noi, aşa că totul rămânea între noi.

Deşi nimeni nu-şi dădea seama, era foarte atent la tot ceea ce se petrecea în jurul lui, evenimente care şi-au lăsat impresiunile în multe din poeziile sale, cu precădere acelea din ciclul Nostalgii în septembrie, impregnat cu sfială omului dintr-un sat de munte, sau de șes, pierdut într-un oraş labirintic.

Părinţii săi, adesea nu au lăsat urme, decât în opera şi prin persoana Poetului. Documentele vorbesc de un bărbat şi o femeie născuţi cu un veac înaintea sa, care şi-au făcut datoria cum au putut şi au murit, la scurt timp unul după celălalt. În viziunea Poetului însă au dimensiuni cosmice: Mama era iarna de la sfârşitul lumii / toată stătea pe câmp / copacii se albeau din tâmplele lui de ţărm nătâng / timp de un gând iar nu timp de cuvânt / Se răcise mâncarea pe masă / casa noastră nu mai avea casă / tatăl meu era plecat pe câmp / mama era iarna de la sfârşitul lumii (2). Aceşti luminători ai copilăriei au lăsat în mintea Poetului ideea despre continuitatea informaţională a viului,

asupra căreia vom reveni ulterior.

Despre ceea ce l-a adus la oraş circulă mai multe versiuni, există chiar câteva variante răzleţe, după care Poetul s-ar fi născut la oraş, probabil într-o mahala care semăna a sat, dar oricum, toţi orăşenii îşi au originea la ţară…

5. ADOLESCENŢA POETULUI

De obicei, adolescenţa poetului este o perioadă mai mult sau mai puţin fericită a vieţii sale, care se petrece la ţară. Există chiar opinii după care Poetul nu iese niciodată din adolescenţă, uneori chiar din punct de vedere fizic. Este o perioadă agitată „marcată de ostilitate şi lipsa acomodării. Oraşul l-a înfrânt, dar nu l-a cucerit, de aceea apare de obicei sub expresia unei hidre cu multe tentacule, capcană pentru exploratorii solitari. Ca reflex, creează poezii pur folclorice, sau vădit inspirate din creaţia populară, care intră uşor în creaţia anonimă, marea şi singura adevărată, cum îi plăcea să o numească.

O consecinţă fericită a refuzului său de a rezona la stimulii reci şi seci ai oraşului a fost retragerea sa în studiu. Firea sa mândră nu concepea să fie ceva pe lume despre care să nu ştie ce şi cum este, măcar în principiu. Ştia ce, cum şi cine a fost, cu amănunte impresionante, putea recita biblioteci întregi de versuri. În scurt timp, naivul sosit cu bocceluţa în mână ajunge un spirit enciclopedic. Pentru el, între poezie şi ştiinţă era o îngemănare strânsă, două moduri de a vedea aceeaşi realitate, după cum arăta în trilogia, din păcate pierdută azi, Poezie şi raţiune

Viaţa mondenă nu l-a atras, deşi avea parte din plin de ea. Amintirile prietenilor îl prezintă drept un mare timid, ascuns în spatele versurilor sale, cu care cucerea auditoriul. Dar integrarea sa dificilă într-un mediu pe care îl simţea ostil era vizibilă, după cu mărturiseşte autoarea volumului Clipe lângă Poet, unul din multele pe această temă ce aveau să apară după fiecare dispariţie a sa:

Trecuse bine de miezul nopţii. În jurul nostru, lumea dansa, cânta, striga, cuprinsă de o veselie bahică, pe care în mahmureala de a doua zi aveau să o regrete şi, ca remediu, o reluau în seara următoare. M-am apropiat de el (În toate variantele amintirilor despre Poet de el se apropie un suflet blând, feminin. n.a.) şi, învingându-mi timiditatea l-am întrebat:

— Nu doriţi să dansaţi, Maestre?

El m-a privit cu ochii săi fascinanţi, în care parcă se cuibăriseră

toate dorurile lumii, apoi a ţâşnit brusc în picioare şi a început să gesticuleze retoric şi să urle: „O, vreau să joc cum niciodată n-am jucat! (...) / Pământule, dă-mi aripi: / săgeată vreau să fiu, să spintec / nemărginirea, / să nu mai văd în preajmă decât cer, / deasupra cer, / şi cer sub mine – / şi-aprins în valuri de lumină / să joc / străfulgerat de-avânturi nemaipomenite” (4).

Trebuie să recunosc că l-am crezut nebun în prima clipă şi m-am cam speriat. Apoi am înţeles ce voia să-mi spună: ar fi dansat, dar nu surogatul acela ridicol.

Interesant este faptul că de acest episod aminteşte şi Poetul, în Autobiografia poetică (op. cit.), doar că Poetul afirmă că pur şi simplu nu dorea să danseze cu ea, muza lui fiind în timpul acela curtată de fiul unui ştab important din oraş, care şi plătise festinul şi îl invitase ca să se mândrească cu valoarea prietenilor săi.

Cei de acasă erau îngrijoraţi de ceea ce auzeau că face fiul lor la oraş. În Revista satului apar câteva versuri dedicate Marelui Stihuitor (evident, este vorba de Poet), care au fost apoi regăsite pe masa de lucru a acestuia şi se pare că au un rol fundamental în ceea ce va urma în viaţa sa:

Să-ţi piară gândul de beţie
Cum piere fumul
Cum piere pâcla
Cum se stinge focul (...)
Să-ţi pută vinul şi rachiul
Cum pute scârna
Să nu doreşti de ele
Cum nu se doreşte moartea
Să fii totdeauna liniştit
Ca-n ceasul ce mă-ta te-au făcut (5)

În notiţele găsite după dispariţia Poetului, ultimele două versuri sunt subliniate cu roşu, iar ideea ideea lor o regăsim atât în versuri, cât şi în corespondenţă, sau în puţinele eseuri pe care le-a scris

6. ASPECTE DIN MATURITATEA POETULUI.

La un deceniu de la apariţia versurilor de mai sus, Poetul scria în Autobiografia poetică:

Întotdeauna mergeam cu plăcere la neamuri. Mă bucuram să mă întâlnesc cu mătuşa mea (sora tatălui, n.a.), o fire veselă şi hotărâtă, care mi-a dedicat cu zece ani în urmă un descântec, publicat în Revista

satului. Avea încredere în mine bătrâna, căci altfel nu m-ar fi făcut atent să am grijă cum mă joc cu cuvintele, căci „cuvântu' are aşa o putere că doar nu e numai un sunet, ci are şi un înţeles; înţelesu ăsta e puterea lui!" (6)

Am privit-o, mirat de cele spuse, mai ales că înainte vorbeam despre cu totul altceva. Crezând că nu am înţeles, a revenit:

— „Gândul şi vorba nu merg laolaltă, vorba nu e decât gându în grai, cuvântu' nu poate veni fără gând" (6), ţie de unde îţi vin cuvintele alea pe care le tot înşiri pe hârtie.

I-am răspuns: „Dar care dintre noi, de lângă soare / A priceput ce vrea de la Cuvânt?" (7) apoi ne-am distrat când i-am povestit ce impresie făcuseră versurile acelea pe care mi le dedicase.

Dar înţelesul lor mă urmărea, de când le-am citit pentru prima dată...

Mai precis, îl urmărea ideea liniştii interne, a stării aceea de graţie, când totul se află înainte de cuvinte, iar corpul devine o povară inutilă, după cum avea să scrie: în acest trup / eu niciodată nu mai revin / sunt săturat de tine, piele / de voi ochi zişi şi albaştri (3) şi cochetând deja cu ideea învingerii timpului: Eu sunt profetul; fantoma vremii nu m-atinge (4), după ce în prealabil reuşeşte să păcălească lumea exterioară hipnotizând materia / în formele din vise şi sperând că procesul este unidirecţional, căci, se întreabă Poetul sceptic: Îndrăzni-va Soarta / să mai înceapă lupta / cu un visător (4).

De aici încep aspectele obscure ale existenţei sale, obsesia nemuririi, generată sau nu de frica de moarte, căreia oricum spera să-i dea cu tifla prin opera sa. Se pare că nu moartea era sursa temerilor sale, căci în eseul Nemurirea şi progresul artistic, publicat în seria Filosofia de azi şi de mâine tratează sentimentul morţii ca fiind perfid şi laş, fără curajul de a ieşi la suprafaţă, unde o fire voluntară l-ar îndepărta cu uşurinţă. Zona acestui sentiment, habitatul său, se află în adâncurile fără fund ale gândului nerostit, trimiţând din când în când înfiorări sau vise urâte.

În acelaşi eseu, îşi va aminti din nou de oamenii din locurile de baştină, unde de altfel făcea un adevărat pelerinaj în fiecare an, citând un pasaj publicat de bunicul din partea mamei în Vatra folclorică: Sunt cauze în lucruri şi noi nu le vedem, da' sunt şi în inima noastră; un gând, o stare. Lumea nu merge numai după lucruri, ci şi după lucrare. (6)

7. OPERA ŞTIINŢIFICĂ A POETULUI: GENEZA ŞI EVOLUŢIA EI

Cunoscând ansamblul teoriei nemuririi, redescoperită în zilele noastre după studierea amănunţită a operei Poetului, este evident faptul că germenii concepţiei care a înlăturat frica de moarte a omenirii provin din două direcţii principale: teama ancestrală faţă de nefiinţă, amplificată de sensibilitatea artistului, împletită cu resemnarea tipică a omului din popor, din folclor preluând elemente disparate, care adunate într-un tot unitar vor revoluţiona tehnologia modernă: reacţiile nucleare la energie joasă controlabile psihic şi corolarul lor: nemurirea.

În Certitudine la zenit, ultimul roman al Poetului, eroul discută cu un bătrân în bufetul gării şi îşi exprimă certitudinea sa că nucleele atomilor ar putea reacţiona şi în condiţii blânde, dacă s-ar putea găsi un catalizator adecvat. Bătrânul îl ascultă cu atenţie şi îi înmânează două cărţi, nu aflăm direct care anume, dar indicaţiile converg spre volumele lui Fulcanelli şi Sadoul, pe care eroul le studiază şi se dedică unei căi bătută zadarnic (?) de mii de înaintaşi, din toate timpurile. Spre finalul romanului, eroul se izolează exclamând o, timp, ce uşor de scurgi printre degete, după cum va face şi autorul cum au remarcat exegeţii nuvelei-eseu înaltul unit cu abisul, dar şi contemporanii săi, cel puţin cei care au publicat amintiri despre el.

În lucrarea amintită apar pasaje întregi din „teoria nemuririi", pe care le vom reda succint, idile Poetului fiind larg răspândite în zilele noastre. Punctul culminant este o discuţie între trei personaje; Astronomul, Băiatul-cu-ochi-de-smarald şi Atomistul, prezent mai mult ca element de ponderare a entuziasmului Băiatului. Tânărul afirmă că structura de bază a lumii este informaţia (Recunoaştem aici ca punct de pornire a dizertaţiei fie Ortofizica lui Mihai Drăgănescu, fie elemente din filosofia indiană), organizată într-o aşa numită informaterie, izolată de universul euclidian, dar având elemente comune cu acesta prin intermediul creierului, văzut ca punte de legătură între materie şi informaterie. Băiatul susţine că în clipa reorganizării materiei, cum ar fi de pildă fuziunea dintre doi atomi, dar şi fecundarea unui ovul, dacă procesul este lent mintea umană poate interacţiona direct cu infostructura, reorganizând-o prin înscrierea unor noi informaţii, la fel cum se reprogramează un calculatr. Astfel, ne spune autorul prin intermediul personajului, ADN-ul se poate organiza după voie, înlăturând gena morţii de pildă, sau regenerând periodic

toate celulele corpului.

Materia, trădându-ne, ne-a dat moartea; materia învinsă ne redă nemurirea sunt ultimele cuvinte ale eroului, ceilalţi doi refuzând dialogul cu acesta şi calificându-l drept saltimbanc intelectual, cu minte de atom obosit, în cel mai pur limbaj academic. În revista Paradox, unde a apărut nuvela, găsim şi o fotografie a Poetului (Ultima sa fotografie o găsim în volumul Adio în septembrie de Nicolae Danciu Petniceanu), alături de po poezie, a cărei paternitate a fost contestată în repetate rânduri (Vezi volumul colectiv Poetul nemuririi):

Calea omului e lungă
Cât o viaţă să n-ajungă
Calea omului e smeadă
Tragi la ea ca la obadă.
Urci, cobori şi nu sfârşeşti
Cauţi şi nu nimereşti
Când să zici că ai scăpat
De la cap o ai luat
Piedici jos şi piedici sus
Cazi şi te ridici răpus
Nu ştii care-ţi este scrisa
Ce aştepţi şi datu-ţi-sa (6)

În mod evident, „calea omului" este o metaforă poetică a modului de manipulare a materiei, dându-se elementele de bază a tehnicii fuziunii la energie joasă. Ni se vorbeşte aici despre durata mare a procedeului necatalizat (cât o viaţă să n-ajungă), numeroasele erori posibile, care pot compromite experimentul (când să zici că ai scăpat / de la cap o ai luat), influenţa factorilor cuantici (piedici jos), cât şi a celor astronomici (şi piedici sus), precum şi incertitudinea rezultatului (nu ştii care-ţi este scrisa / ce aştepţi şi datu-ţi-sa).

Cât despre versul al şaselea (cauţi şi nu nimereşti), el trebuie pus în legătură cu materia primă supusă fuziunii nucleare la energie joasă. Din poemul Nemurire avem unele indicaţii că materialul este comun: Avem în noi / cerescul noroi (3), după cum remarca şi Carl Sagan în Cosmos că suntem alcătuiţi din „pulbere de stele" şi că atomii ce ne alcătuiesc au fost martorii începutului lumii. În acelaşi poem avem indicaţia că procesul este repetitiv: numai ce se repetă / are valoare, Tom (3) iar energia pusă în joc este de tip sonic, poate asemănător cu mantrele hinduşilor, ori incantaţiile altor culturi:

Colonele, presimt, ar trebui născute / dintr-o piatră / mai fără valoare încă / şi mă gândesc la cuvinte, Tom (3).

Este vorba, desigur, de obţinerea unor frecvenţe de rezonanţă în materialul supus experienţa pe baza unor procese incantatorii, similar cu procedeele descrise în Tehnici acustice în sinteza chimică, unde rezultatul depinde de frecvenţa oscilaţiilor, forma undei, factori fundamentali, după cum rezultă din acelaşi poem: (Sunetele) nu sunt multe, / par numai / Ele sunt numai unul singur / unic şi ireversibil… Da? (3)

Ideea a mai fost atinsă de către creatorul sonicităţii, care afirma: Numerele întregi în chimie au făcut să se confirme teoria atomilor. Am putea foarte bine să ne imaginăm o teorie a vibraţiunii elementelor ca bază a chimiei şi atunci aceste numere întregi în chimie n-ar fi decât exprimarea faptului că combinaţiunile chimice nu sunt decât acorduri armonice ale unor vibraţiuni ale materiei. (8).

Dintr-una din scrisorile publicate în volumul Poetul: corespondenţă rezultă ipoteza că pericolul major al acestui experiment era cel puţin bănuit, dacă nu şi cunoscut şi experimentat: este vorba despre faptul că infosfera conectată direct cu materia prin intermediul structurii cerebrale poate transmite informaţiile prin filtrul subconştientului, filtrând, dacă ne este permis să ne exprimăm astfel, comenzile conştientului rezultând astfel efectul cunoscut ca transfer volitiv, cu rezultate nefaste, ce pot compromite total experimentul (Fapt preconizat în versurile nu ştii care-ţi este scrisa / ce aştepţi şi dat-ţi-sa).

În acelaşi an apare o surprinzătoare interpretare a poeziei citate din Revista satului, sub semnătura lui E. Meliade, în eseul la philosophie spargyrique du Poete, publicat la Chicago în volumul Poetry and knowledge. După prestigiosul autor, versurile au următoarea interpretare:

Să-ţi piară cheful de beţie… ordonează mişcarea haotică a materiei

Cum piere fumul / cum piere pâcla… dezordinea scăzând exponenţial în timp

Cum se stinge focu… foloseşte pentru fiecare specie contrariul ei

Să-ţi pută vinul şi rachiul… evaporează solvenţii volatili

Cum pute scârna… apoi, încet, pe cei puţin volatili

Să nu doreşti de el… după aceea evită dizolvarea

Cum nu se doreşte moartea... periculos contactul ulterior cu alţi solvenţi

Să fii totdeauna liniştit etc... păstrează un spirit calm, meditativ

Interpretarea lui E. Meliade a stat la baza reconsiderării operei poetului, din păcate după dispariţia sa. Tot aici se citează un fragment de poezie (întregul, se pare, s-a pierdut), din care rezultă clar că experimentul este modelat în parte şi de unele influenţe cosmice, probabil unele radiaţii: Prin atomii adunaţi în glastră / Materia stelară-i un vânt / ce a foşnit printre astre / şi-acuma imprimă un cânt. Titlul probabil, Poetul la masa de smarald, sugerează un poem de lungime mai mare în care se dezvăluie mai multe aspecte ale tehnicii, din păcate încă negăsit printre documentele publicate, ori cele rămase în manuscris.

8. DISPARIŢIA POETULUI

Câteva elemente sugerate în volumul Poetul aşa cum a fost îl descriu în ultima periadă a sa drept un om izolat, preocupat toată ziua cu întreţinerea focului la cele trei cuptoare instalate în camera mare a locuinţei sale, de unde nu pleca decât pentru a-şi cumpăra câte ceva de mâncare. Unii au văzut aici o licenţă poetică la întreţinerea focului intuiţiei, raţiunii şi a sentimentului, din care Poetul îşi distila talentul, dar fapt este că facturile rămase demonstreavă că achiziţiona prea mult mangal penztru o locuinţă prevăzută cu încălzire centrală. De aici şi din precaritatea mijloacelor sale de trai a apărut legenda Poetului Nebun, crezându-se Hefaistos printre cuptoarele sale, deşi nimeni dintre puţinii care l-au contactat în acea perioadă nu a remarcat devieri mentale, altele decât z cele obişnuite la un artist.

Cu trei ani înainte de dispariţia sa încep să se producă primele fenomene anormale, care pot indica faptul că a început să obţină rezultate concludente. De pildă, câţiva dintre vecinii săi afirmă că s-au vindecat de boli incurabile graţie unui balsam furnizat de către Poet, vecinele sale apropiate au început să aibă visuri premonitorii, administratorul a început să înţeleagă limbajul animalelor, copiii din bloc au început să înveţe integral operele Poeţilor predaţi la şcoală, etc. Este important de notat faptul că multe diagnostice, precum şi vindecarea ulterioară, pot fi dovedite cu acte medicale, premoniţiile cu note datate riguros iar problema copiilor cu saltul incredibil la notele de la română, mergând chiar cu drumul de la corigenţă la câştigătorul fazei naţionale la Limba Română într-un caz, ce-i drept singular.

Pe măsură ce se apropia „ora zero”, mărturiile devin mai confuze, din cauza izolării crescânde a Poetului, amintind doar de zgomote ciudate şi de fumul gros şi urât mirositor ce ieşea prin coşul improvizat. În seara fatală, au fost alarmaţi de un sunet strident, însoţit de lumini intense ce ţâşneau din pereţi. Au sunat, au strigat, au bătut în uşă şi, neprimind răspuns, au chemat poliţia şi pompierii, speriaţi de eventualitatea unui accident.

Din raportul întocmit de autorităţi rezultă că primii au sosit pompierii, la cincisprezece minute după apel. Locuinţa era închisă pe dinăuntru. Au spart uşa, dar în faţa celei ce dădea în camera sa au fost surprinşi de un eveniment inedit: uşa s-a transformat la intrarea lor într-un corp mineral compact, de culoare verde, identificat ulterior ca fiind smarald (Varietate de beril, cu formula Al2 Be3 (Si6018), care îşi orează culoarea oxidului de crom înglobat în compoziţie), care a trebuit spart cu ciocanul pneumatic. Nu s-a dat importanţă inscripţiei de pe uşă, aşa că nu a fost trecută în raport. Pompierii afirmă că ar fi fost:

Mă mai las şi eu câteodată între un alt fel de plată necunoscut fiind nimeni nu mă va vedea murind (3)

Criminaliştii nu şi-au notat imediat, dar un căpitan îşi aminteşte că pe uşă scria:

Nicio diferenţă nu este
Între cel care moare şi cel care se naşte (3)

În încercarea de reconstituire publicată sub titlul Sfârşitul Poetului: am fost acolo! câţiva vecini cred că îşi amintesc de versurile:

Dar nu cumva să vină vreun ticălos să-i sfarme
Icoanele iubirii, ce veşnic îl străpung;
Poetul alergării, silence, acuma doarme.
Se pregăteşte, prieteni, pentru un zbor mai lung. (9)

Eu îmi amintesc de prima strofă a mottului. A doua stă scrisă în vitrina unei librării.

Ciudat, dar la încercările de refacere a uşii de smarald sfărâmate nu s-a putut identifica nicio inscripţie. Nu putem afirma cu certitudine că versurile nu au existat, dar este posibil ca ele să fi fost dictate celor prezenţi de reminiscenţe ale câmpurilor rezultate din transmutaţie, de informateria activată şi receptate de fiecare denaturate de propriul subconştient.

După spargerea porţii de smarald, sudată cu pereţii de baton

armat ai locuinţei, au pătruns în cameră, unde n-au găsit decât o masă dintr-un material asemănător cu uşa, pe care se afla o carte dintr-un material cu aparenţă de cristal de stâncă, având gravat pe cotor, cu litere mar, aurite: Numele Poetului.

Reporterii s-au grăbit să anunţe ştirea, care a apărut a doua zi cu titlul:

ASTĂZI A MURIT POETUL!

Blestemată fie cerneala

Care scrie aceste cuvinte! (10)

Ulterior o serie de laboratoare au încercat să deschidă volumul, dar nu au reuşit. La orice încercare de a caracteriza materialul din care acesta este alcătuit, volumul refuză să-şi dezvăluie taina.

Toate centrele de cercetare în care a fost analizată cartea misterioasă au dat un verdict unanim: s-a stabilit cu certitudine că este imposibil de distrus, cu mijloacele ştiinţei actuale…

BIBLIOGRAFIE:

1. Tudor Arghezi; 2. Aurel Turcuş; 3. Nichita Stănescu; 4. Lucian Blaga; 5. A. Gorovei: Literatura populară, vol.2, Bucureşti 1985; 6. R. Vulcănescu; Mitologia românilor, Bucureşti, 1985; 7. Gheorghe Pruncuţ; 8. Gogu Constantinescu, Ştiinţa sonică, Bucureşti 1920; 9. Damian Ureche; 10. Nicolae Dragoş